

Iris Cassandra

Op drift

Ajetka

Colofon

Auteur	Iris Cassandra
Uitgever	Ajetka
Ontwerp	Coco Bookmedia
Foto auteur	Charlotte Apituley
ISBN	978-90-833116-0-9
NUR	301

Eerste druk, maart 2023

© 2023 Iris Cassandra

www.icassandra.nl

Contemporary life (...) is based on an economy that is not only vastly unequal and destructive to the planet; it undermines the fundamental human value itself, the desire to create something of value.

Susan Neiman, *Why grow up?*

Inhoud

Pago Bay, Guam, 17 juni 2016 9

Deel I

Een goedbedoelde wet 11 – 148

Deel II

Democratie is chaos 149 – 258

Deel III

Terug naar de trog? 259 – 331

Bronnen 332

Nawoord 334

Pago Bay, Guam, 17 juni 2016

De man stopt met rennen en wijst naar Moritz. Jason houdt ook halt. Zijn ogen volgen de inheemse wijsvinger. Onmiddellijk herkent hij zijn zoon aan de slungelige houding waarbij de lange nek een hoek van 45 graden ten opzichte van de romp maakt en zijn rug een perfecte sikkkel uittekent.

Vuurpijlen van extase, verbazing en angst schieten door Jason heen. Al springend gebaart hij aan de inheemse man dat dat zijn zoon is. Hij rent op hem af, zijn naam gillend zo hard hij kan. Moritz herkent de stem en naarmate zijn vader dichterbij komt, ook de kenmerkende cadans van zijn loopje; bij landing op de linkervoet klapt de knie wat naar binnen, waardoor de heup lichtjes inzakt. Hij voelt zijn hart sneller kloppen en begint te lachen. Wil 'papa' uitschreeuwen, opent zijn mond, zuigt zijn longen vol lucht, om te ontdekken dat acute opwinding en uitputting een verbond zijn aangegaan dat zijn stembanden vergrendeld heeft. Als een vis hapt hij naar lucht. Een zwaaiende armbeweging is het alternatief.

“Moritz! Moritz! Je hebt het overleefd, mijn jongen!”, gilt Jason op honderd meter afstand van hem.

Deel I

Een goedbedoelde wet

1

Grosse Fuge, Opus 133 van Beethoven hoorde Peter voor het eerst op zijn dertiende verjaardag. Marina nam hem mee naar de Oude Schouwburg, omdat ze het tijd vond dat haar zoon zich cultureel ging ontwikkelen. Daar hoorde blootstelling aan Beethoven en ballet bij. Met tegenzin was hij meegegaan. Ballet was voor meisjes, niet voor jongens, vond hij. Vanaf binnenkomst in het theater tot het uitdoven van het zaallicht had Peter geen seconde zijn blik van de grond afgewend, bang om herkend te worden door de meisjes uit zijn klas. Gelukkig zaten hij en Marina in de engelenbak, onbereikbaar voor de ronddwalende ogen van zittend zaalpubliek.

Het orkest staakte het inspelen, het publiek het praten. De roodfluwelen gordijnen weken. Een zacht turquoise licht onderbroken door een heldere horizontale streep verspreidde zich als mist vanaf het podium de zaal in. Vier ranke danseressen in eenvoudige witte balletpakjes en met flamenco-haarkammen, stonden links op het podium opgesteld. De stilte die volgde, leek Peter te lang om niet te veronderstellen dat iets of iemand van orkest of ballet nog niet gereed was. En dus ontspande hij zich. Juist op dat moment vielen de boze strijkstokken op de snaren van violen en cello neer: twee felle tonen, gevolgd door één lange, hoog, laag, diep, scherp, over en onder elkaar. Beethoven baande zich bruut een weg tot Peters brein.

Een hele donkere toon: Opletten, nu! En de afwijkende tonen daarna: Bijzonder! Wij inviteren u, O Wiskundig Brein, doet u toch mee, concentreert u zich! Na de eerste vermaning herhaalt de schoolmeester langzaam zijn uitnodigend bevel: Ik herhaal. U kunt het! Heus. Pauze.

Een idylle van zachte tinten en geuren. Citroentjes fladderen van de lila bloem naar de vanille op een zonnige voorjaarsmiddag. Konijnen huppelen over het glooiende gras, vogels lijken lachend te landen op de boomtakken, op de voorgrond kabbelt een kraakheldere beek. Oefent iemand daar in de verte een lied? Neuriet hij of zij? Het is fijn en slaperig. Pauze.

De zwarte koets met vier zwarte paarden giert over de weide. Op, af, op, af. Waarom zo hard en scherp? Paarden hinniken hoog, hoeven slaan op keien, de wielen van de koets kraken. Gelukkig, er begint al meer coördinatie te komen. De paarden staan stil. Ze laten de koets langzaam om zijn as draaien, totdat één van de paarden losbreekt. Citroentjes, bijen, insecten, vogels, konijnen trapt hij doldriest dood. Machtsvertoon. De overige drie paarden werken netjes hun kuur af. Ze veranderen in bejaarde ballerina's, ze veranderen weer terug in paarden, in ballerina's. Hahaha. Sardonische spiegels, fakkels en vlees. Het worden lichamen van Dionysos in een orgie, soms valt er één flauw en daarna gaat het weer op in de maalstroom. Vermenigvuldig. Gekibbel, haren trekken, een schisma en rust.

Peter is weer in het klaslokaal van ronde getallen en natuurkunde. Iedereen snapt het. Een meisje zit niet stil en jaagt de rest angst aan met haar loensende linkeroog. Hup! Jassen aan en op naar de kerk. Door de sneeuw. Houd je mond een keer, mens! De kerkdeuren vliegen open en de dienst start. Gaap. Komt de duivel daar binnen? Wow, wat ziet hij er aantrekkelijk uit. Het is een nar, zijn belletjes rinkelen als hij op het altaar danst. Hahaha, lachen de kinderen. De pastoor briest tegen de nar: "Weg jij!" De nar daagt hem uit tikkertje te spelen. Pak me dan. "Uit mijn huis jij!", roept de pastoor. Meisjes worden bang. De nar en pastoor klimmen tegen de pilaren op, rennen over het plafond, gaan het balkon op. Wijwater en wierook worden naar de nar gegooid. Hahaha, pak me dan. Het ruisen der pijen. Zweetdruppeltjes vliegen van het gezicht van de pastoor af. Hihi, hier ben ik. Waar? Hier! Als de pastoor de nar bijna te pakken heeft, springt de laatste omhoog en blijkt te kunnen vliegen. De pastoor vliegt erachteraan. Ze kronkelen als een DNA-helix

om elkaar heen naar boven. Ze trekken de kerk mee, de kinderen, de paarden. Alles draait kaleidoscopisch kolkend omhoog. Kindergelach. Ouders huilen op aarde. De DNA-helix is een punt aan de hemel. Een kleinere punt. Een puntje. Keert het terug?

Ja! Cirkels naar beneden in lila, oranje, geel en azuurblauw. Citroentjes en konijnen kijken op. Ouders zijn boos en kinderen huilen, want zij deden toch niks? Er was een hogere macht. 's Nachts sluipen de kinderen hun huizen uit om samen in een schuur hun eigen DNA-helix te bouwen. Hoger, hoger. We klimmen erin. Opstijgen, nu? Ja, onze ouders komen. Snel, klim erin!

Zeg, let u wel op? Waar is uw Brein? Zeg maar na: $1+1=2$, $2+3=5$. Doe mee. Wij gaan de lucht in. Dag dag. Vlucht ...

Marina vroeg hem na afloop wat Peter van het ballet had gevonden. Hij zweeg, waarop Marina aanving de loftrumpet te steken over Hans van Manen. Dit ballet was het beste dat ze ooit van hem had gezien. Beter nog dan Sarcasmen en Vijf Tango's. Hoe hij de geflexte handen van de danseressen hier combineerde met de cirkels die de mannen in de lucht tekenden door hun broekrokken hun lichaamsbewegingen te laten volgen: wiskundige schoonheid. Hans van Manen was een tovenaars, de godengelijke, en het was belachelijk dat hij niet de internationale sterstatus had die de hele wereld aan die briljante narcist Nurejev schonk. Marina vroeg Peter nogmaals naar zijn mening en aaide hem daarbij uitdagend over zijn bol en porde in zijn zij. Dat werkte averechts: het lichaamscontact van moeder op zoon verbrak subiet Peters betovering. Hij begon te stamelen, noemde de voorstelling mooi en apart. Maar bij het uitspreken van die woorden constateerde hij dat de kwalificaties ontoereikend waren om de sensatie die hij had ervaren, talig te maken. En die de muziek gold, niet het ballet. Daar kon hij zich weinig van herinneren. De klanken van Beethoven hadden hem vanaf die eerste landing van de strijkkorps tot en met het slotakkoord in hun klauwen gehouden. Ze hadden hem het ene beeld na het andere via zijn slakkenhuis richting zijn brein op zijn netvlies gebrand. Grosse Fuge stond op

repeat in zijn hoofd. De modieus lange punt van Peters rechter-schoen bleef achter een stoeptegelschots haken, en hij bewaarde nog maar net zijn evenwicht. In een reflex ving Marina hem op en drukte hem moederlijk tegen zich aan.

“Jongen, toch. Gaat het? Mijn Peppi. Je wordt zo’n grote kerel met die lange armen en benen van je. En je stem die soms overslaat.”

Nu rukte Peter zich los uit de verstikkende verstrengeling.

“Hou op! Ik vind het niet leuk dat je dat steeds zegt. Alsof het al niet irritant genoeg is voor me. Dat hoef jij me niet nog eens in te wrijven, mam. Dankjewel!”

Stampvoetend liep Peter van Marina weg. Glimlachend zweeg ze.